

Klachtennummer 07014

Openheid rondom seksueel getint incident; ontbrekend protocol incidenten; fout afhandeling incident; rol vertrouwenspersoon

De klacht valt in vier onderdelen uiteen te weten: de school heeft ten onrechte geen openheid van zaken gegeven rondom een incident dat binnen de groep van de zoon van de klagers heeft plaatsgevonden; de school hanteert ten onrechte geen protocol omtrent hoe om te gaan met (vergelijkbare) incidenten; de school heeft fouten gemaakt met betrekking tot de afhandeling van het incident binnen de groep van de zoon van klagers; er onduidelijkheid is ontstaan over de rol van de vertrouwenspersoon, gezien het feit dat deze ook optreedt als adviseur van het bestuur. De vier onderdelen van de klacht zijn alle gegrond.

Advies aan

Het bestuur van de Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te *** (hierna ook te noemen: bevoegd gezag),

inzake

de klacht van de heer en mevrouw *** (hierna ook te noemen: klagers).

Verloop van de klachtenprocedure

Bij brief 8 maart 2007 heeft mr. T.P. van Deutekom namens klagers zich tot de Landelijke Klachtencommissie (verder ook te noemen: de Commissie) gewend met het verzoek de klacht te behandelen betreffende de handelwijze van de *** te *** inzake het incident dat op 1 september 2006 heeft plaatsgevonden.

De Commissie heeft het bevoegd gezag en de directie van de school gevraagd te reageren op het gestelde in de klachtbrief.

Bij schrijven van 22 maart 2007 heeft drs. J., voorzitter van het College van Bestuur, namens het bevoegd gezag gereageerd op het gestelde in de klachtbrief.

De geplande hoorzitting van 14 mei 2007 is op verzoek van de gemachtigde van klagers verdaagd.

Op 18 juni 2007 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te Utrecht. Klagers zijn in persoon verschenen bijgestaan door mr. Van Deutekom. Namens het bevoegd gezag is verschenen de heer H.. Namens de school is verschenen de heer K., directeur en de heer R., adjunct-directeur.

Standpunt klagers

Uit hetgeen schriftelijk namens klagers naar voren is gebracht, leidt de Commissie - kort en zakelijk weergegeven - de navolgende (deel)klachten af.

Deelklacht I

Op 1 september 2006 heeft er in de kleedkamer in verband met het zwemmen een sexueel getint incident plaatsgevonden tussen twee leerlingen. De zoon van klagers, *A*, een dertienjarige leerling met het syndroom van Down, is hiervan getuige geweest. Bij toeval zijn klagers eerst op 18 december 2006 via de ouders van het slachtoffer op de hoogte geraakt van het incident. Klagers zijn van mening dat door de school ten onrechte geen openheid van zaken is gegeven. Doordat de school geen openheid heeft betracht, is klagers de mogelijkheid ontnomen om de psychische schade bij *A* te beperken, danwel het voorval op een goede manier te verwerken. Dit voorgaande klemt te meer omdat via de tassenpost door de groepsleiding melding wordt gemaakt van duidelijk afwijkend gedrag bij *A*, zoals afsluiten van de groep, buikpijn, bedplassen, opstipatie. Dit terwijl ook de moeder van *A* herhaaldelijk bij juffrouw M. heeft aangegeven dat zij vindt dat *A* niet goed in zijn vel zit. Hiermee is niets gedaan en ook is naar klagers toe geen melding gemaakt van het voorval.

Deelklacht II

Klagers wijzen in dit verband erop dat er door de school ten onrechte geen protocol wordt gehanteerd, waarin wordt weergegeven hoe moet worden omgegaan met vergelijkbare incidenten. De schoolleiding had moeten ingrijpen en het probleem bespreekbaar moeten maken met de vijf jongens en de ouders, om te proberen te voorkomen dat bij een volgende gelegenheid in het zwembad de situatie zich zou herhalen.

Deelklacht III

De school heeft niet alleen bij de begeleiding op 1 september 2006 een fout gemaakt, maar ook met betrekking tot de afhandeling van het incident. Zo is na medio december 2006 nimmer door de school dan wel het bevoegd gezag gevraagd hoe het met *A* ging en ook heeft de school *A* geen begeleiding geboden bij het verwerken van het incident. Vanaf het schooljaar 2007 is *A* niet meer naar school gegaan.

Deelklacht IV

De heer H. staat in de schoolgids vermeld als vertrouwenspersoon. Van een vertrouwenspersoon mag worden verwacht dat hij klagers ondersteuning verleent dan wel bemiddelt bij het vinden van een oplossing. In de bijeenkomst van 13 februari 2007 heeft hij duidelijk laten blijken dat hij het standpunt van de schoolleiding huldigt. De voorgestelde benaderingswijze van de klacht - het probleem niet verengen tot de vraag of het feit wel of niet heeft plaatsgevonden - is ten onrechte niet opgepakt.

Standpunt bevoegd gezag

Door het bevoegd gezag is schriftelijk en op de hoorzitting het navolgende standpunt ingenomen. Het gewraakte voorval heeft voor aanvang van het zwemmen in de kleedkamer plaatsgevonden en de leerlingen J en S zijn betrokken geweest. Volgens de lezing van juf M. (neerlegd in een verslag) is zij korte tijd afwezig geweest omdat zij een leerling even heeft gemist. Zij heeft de deur van de kleedkamer open laten staan en is de gang op gelopen om te bezien of de leerling die zij mist eraan komt. Nadat de leerling haar heeft bereikt (1 minuut) lopen ze samen naar de kleedkamer. Daar roept J: "S gaat op mijn piemel kussen." Juf M. heeft aangegeven dat ze heel boos wordt op J. Temeer omdat dit de zoveelste seksistische opmerking is deze week. Homo, kut en neuken waren niet van de lucht.

Ook vond J het nodig voordat we de kleedkamer binnengingen om als een volleerde paaldanser met de daarbij gebruikelijke geluiden om de pilaar te hangen. Juf M. is tegen hem uitgevallen en heeft gevraagd: waar heb je dat toch vandaan, deze rare woorden en opmerkingen? Hij antwoordt bijna direct: "gewoon van het logeershuis". J. krijgt daarop een reprimande.

Naar het oordeel van het bevoegd gezag kan niet worden geconcludeerd dat er (seksuele) intimidatie in de gangbare betekenis van het woord heeft plaatsgevonden, maar wel kan worden geconcludeerd dat er seksueel getint verbaal lawaai heeft plaatsgevonden. De school erkent dat niet met 100 procent zekerheid vastgesteld kan worden wat er op 1 september 2006 precies is voorgevallen, maar stelt zich op het standpunt dat in redelijk niet vastgesteld kan worden dat er een seksuele handeling heeft plaatsgevonden. Op grond hiervan is er dan ook terecht vanuit gegaaan dat het incident beperkt is gebleven tussen leerling J en S en in omvang beperkt is gebleven tot een seksistische opmerking. Het bevoegd gezag is van mening dat de directie terecht de zaak niet "groter" heeft willen maken dan zij was en in redelijkheid heeft kunnen besluiten de andere ouders, waaronder klagers, niet te informeren en ook geen actie naar de andere kinderen toe te ondernemen.

Naar het oordeel van het bevoegd gezag ligt het gelet op het voorgaande niet voor de hand een causaal verband te leggen tussen het incident van 1 september 2006 en de door klagers naar voren gebrachte signalen van psychische nood en het gevoel van onveiligheid van hun zoon. Dit klemmt temeer omdat de klagers spreken van een incident dat na het zwemmen in de kleedkamer heeft plaatsgevonden. Terwijl de familie van S en de school uitgaan van een incident dat voor het zwemmen in de kleedkamer heeft plaatsgevonden.

Het bevoegd gezag heeft aangegeven dat op woensdag 6 september 2006 de school direct met de ouders van de leerlingen heeft gesproken over het incident. Het incident is ingebracht in de Commissie van Begeleiding en de schoolmaatschappelijk werker is ingeschakeld. Verder is geconcludeerd dat er voor dergelijke situaties een protocol moet komen. Dit protocol is inmiddels in ontwikkeling.

Tot slot is naar voren gebracht dat sedert 5 december 2006 niet langer een vertrouwenspersoon op bestuursniveau opereert maar op schoolniveau. De heer H. heeft namens het bevoegd gezag opgetreden. Dit is naar klagers gecommuniceerd. Dit standpunt is herhaald in de brief van 3 juli 2007.

Overwegingen Commissie

De door de school gehanteerde Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998, de zogeheten Kwaliteitswet. Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders van minderjarige leerlingen bij de Klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag heeft zich blijkens het bepaalde in artikel 7, eerste lid, van de Klachtenregeling aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie.

De Klachtencommissie geeft blijkens artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over

- a) de (on)gegrondheid van de klacht
- b) het nemen van maatregelen
- c) overige door het bevoegd gezag te nemen beslissingen.

Met betrekking tot de (deel)klacht I dat de school ten onrechte klagers niet hebben geïnformeerd over het incident dat op 1 september 2006 heeft plaatsgevonden en waarvan klagers eerst op 18 december 2006 weet hebben gekregen via de ouders van S, overweegt de Commissie als volgt.

Naar het oordeel van de Commissie heeft de directie van de school niet in redelijkheid kunnen besluiten om de ouders van de andere leerlingen die getuigen zijn geweest van het voorval op 1 september 2006 niet te informeren. Het informeren van de ouders van de andere leerlingen betekent naar het oordeel van de Commissie niet dat zoals de school het verwoordt "de zaak groter wordt gemaakt dan hij is". Het is naar het oordeel van de Commissie wel degelijk mogelijk om het incident en de daarmee samenhangende problematiek - blijkens het verslag van juf M. staat het incident niet helemaal op zichzelf - op een dergelijke bijeenkomst in het juiste perspectief te plaatsen. Voor het informeren van de ouders van de leerlingen uit de groep is naar het oordeel van de Commissie niet noodzakelijk dat er - zoals het bevoegd gezag stelt - sprake moet zijn van seksuele handelingen. Achteraf is in een situatie als de onderhavige moeilijk en niet met zekerheid te achterhalen wat exact heeft plaatsgevonden - temeer omdat juf M. enig moment niet aanwezig is geweest - , maar dat maakt niet dat van het voorval geen melding behoeft te worden gemaakt. De omstandigheid dat de school de ouders van de andere leerlingen niet op de hoogte zijn gesteld van het incident klemt te meer nu een aantal leerlingen, waaronder *A* niet of niet goed kunnen communiceren. Bovendien, zo hebben klagers gesteld, heeft *A* afwijkend gedrag vertoond ten opzichte van voorheen en daarvan was zijn lerares op de hoogte gebracht. Ook van de zijde van de school werd via het tussenschrift gewag gemaakt van een verandering in het gedrag van *A*. Gelet op het vorengaande had het, naar het oordeel van de Commissie, op de weg van de school gelegen om te informeren bij de ouders of de ouders naar aanleiding van het incident in de kleedkamer bijzonder gedrag bij hun kind bemerkten of hadden bemerkt. Naar aanleiding van de uitkomsten, had begeleiding geboden kunnen worden. De Commissie acht de klacht op dit onderdeel dan ook gegrond.

Ten aanzien van de deelklacht dat de school ten onrechte geen protocol hanteert, waarin is beschreven hoe en op welke wijze met vergelijkbare incidenten wordt omgegaan, overweegt de Commissie als volgt. Het protocol dat de school in het VSO hanteert is niet voor het SO vastgesteld. Derhalve moet worden vastgesteld dat het op de school ontbreekt aan een protocol, waarin staat beschreven op welke wijze de situatie als de onderhavige wordt opgepakt en afgehandeld. De school heeft dit ook onderkend en de Commissie medegedeeld dat er wordt onderzocht welk protocol past in het SO en in de toekomst zal moet worden gehanteerd. Het protocol zal worden ontwikkeld. Gelet op het vorenstaande acht de Commissie de deelklacht, dat een dergelijk protocol ontbreekt, dan ook gegrond. De Commissie adviseert het bevoegd gezag de vaststelling van een dergelijk protocol voortvarend ter hand te nemen.

Met betrekking tot deelklacht III dat de school nimmer betrokkenheid heeft getoond, ook niet nadat klagers op de hoogte zijn geraakt van het incident, kan de Commissie niet anders concluderen dan dat er sprake is geweest van een gebrekkige communicatie tussen de school en klagers. Zo heeft mevrouw *** in december 2006 op de gang een gesprek aangevraagd met de adjunct-directeur over een aspect dan wel zaak "die belangrijk genoeg" is. De adjunct-directeur veronderstelde dat het om een exit-gesprek in het kader van de overgang van klagers' zoon naar het VSO ging, terwijl klaagster wilde spreken over het incident, waarvan zij eerst in december 2006 heeft vernomen, dat het incident, waarvan haar zoon getuige is geweest, in september 2006 heeft plaatsgevonden.

De Commissie stelt voorts vast dat het bevoegd gezag de zogenoemde waarheidsvinding en het aspect hoe "groot de zaak" is geweest van groot belang heeft geacht.

In dit kader komt het standpunt van het bevoegd gezag met betrekking tot de divergerende lezingen van het incident (voor dan wel na het zwemmen) en de stelling dat klagers door de ouders van S op het verkeerde been zijn gezet aan de orde. Dit terwijl klagers met name het aspect van de vertrouwensbreuk met de school als gevolg van het niet informeren en de afhandeling van de klacht aan de orde hebben willen stellen.

De Commissie overweegt ten aanzien van de stelling van het bevoegd gezag met betrekking tot verschillende lezingen van het voorval, dat - gezien de omstandigheid dat *A* het syndroom van Down heeft en niet kan communiceren en gezien de omstandigheid dat klagers van het voorval uit de tweede hand hebben vernomen - klagers niet worden verweten. Bovendien had de school en het bevoegd gezag de onduidelijke situatie kunnen voorkomen door open te communiceren met de ouders van de leerlingen, die getuigen zijn geweest van het voorval. Voorkomen was dan dat deze ouders uit de tweede hand en pas drie maanden na het voorval van het incident hadden vernomen.

De Commissie kan niet anders dan vaststellen dat er door de school en het bevoegd gezag geen aandacht is besteed aan de begeleiding van *A* en aan de gevoelens van klagers, die hun zoon aan de school hebben toevertrouwd. Het had naar het oordeel van de Commissie op de weg van de school gelegen om - gezien de bijzondere leerlingen, die op het vlak van de communicatie beperkingen hebben waardoor communicatie met de ouders van deze leerlingen extra zwaar weegt, meer aandacht aan dit aspect van de communicatie te besteden. De klacht met betrekking tot de communicatie acht de Commissie dan ook gegrond.

In het kader van de communicatie speelt voorts een rol de positie van heer H.. Klagers verkeerden - mede gezien zijn vermelding als vertrouwenspersoon in de schoolgids - in de veronderstelling dat de heer H. een vertrouwenspersoon was. In de brief van de brief van 14 maart 2007 en op de hoorzitting heeft de heer H. uitgelegd dat hij sedert 5 december 2006 geen vertrouwenspersoon is, maar adviseur van het bevoegd gezag en ook namens het bevoegd gezag optreedt. Hij stelt dat hij aan klagers heeft uitgelegd dat hij namens het bevoegd gezag optreedt. Enig schriftelijk bewijs ter onderbouwing van deze stelling is echter niet voorhanden. De Commissie kan zich voorstellen dat er bij klagers - mede gezien vermelding van de heer H. als vertrouwenspersoon in de schoolgids - onduidelijkheid heeft kunnen bestaan over de rol van de heer H.. De deelklacht IV acht de Commissie dan ook gegrond.

Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht.
--

De Commissie verklaart de klacht gegrond.

Aldus gegeven op 18 juni 2007 door mr. H.C. Naves, voorzitter, alsmede
drs. G. M. Hoogenkamp en drs. K.M.P.A.M. Habryka als leden, in tegenwoordigheid van
mr. F.J.H. Stevens als secretaris.